

Herääminen

Mabel Collins

Mabel Collins

HERÄÄMINEN

2026

e-kirjat
www.teosofia.net

Englanninkielinen alkuteos:

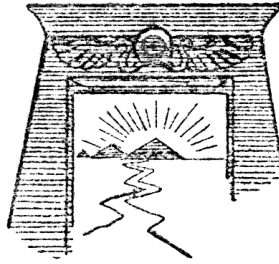
The Awakening (1885)

2. uudistettu painos (e-kirja, pdf)

Taitto ja kansi: Jukka I. Lindfors

Kustantaja: Jukka I. Lindfors, Lammi

ISBN 978-??????????????????

Johdanto

Seuraavan tutkielman tarkoituksena on tehdä ihmisjärjelle tajuttavaksi se mystinen tosiasia, jota kuvaa fyysisten aistien herääminen ja päivänkoiton ihme joka aamu. Unen hiljaisuuden jälkeen palaa fyysinen tietoisuus meihin takaisin elinvoiman vaikutuksesta ja ikuinen sädeloiste lähettää aina uskollisen, jokapäiväisen lähettilään meitä herättämään ja tuomaan valoa, jota tarvitsemme siinä maailmassa, johon sielumme lyhytaikaisen vapautensa jälkeen on palannut. Samalla tavalla sielun herätessä toiseen maailmaan antaa elinvoima tietoisuuden ja päivä nousee säteillen silmiemme eteen. Ihmiseltä vaaditaan ainoastaan, että hänessä asuu uuden elämän ja laajemman tietoisuuden kaipuu. Puhtaasti henkinen herääminen tapahtuu ihmiselle yhtä säännöllisesti kuin fyysinen päivänkoitto, jonka alkusyy se on. Ihminen tarvitsee ainoastaan kyvyn nähdä se. Kuten fyysisen elämän kaipuu antoi hänelle lapsena kyvyn nähdä fyysisen maailman valoa, niin henkisen elämän kaipuu herättää hänessä kyvyn nähdä sitä ikuista ihanuutta, josta vain ani harvat heikot säteet tunkeutuvat aineeseen ja estävät sitä vaipumasta olemattomuuteen. Niin kauan kuin ihminen elää tuon itsensä valitseman verhon takana, jota nimitämme aineeksi, tunkeutuvat nämä säteet alati sieluun. Ihmisellä on siihen synnynnäinen oikeus. Ihmistä ei voi erottaa elämänkeskuksesta, sillä hän on sen osa. Valossa hän elää ja hengittää, vaikka hän sulkisi silmänsä ja käärisi ympärilleen fyysisten himojen mustan vaipan. Ihmisen

täytyy kerran herätä, hän ei voi ikuisesti nukkua. Jokainen ihminen herää silloin tällöin osittain. Mutta niille, joiden tietoisuus yhä kasvaa, tulee fyysisestä aistielämästä lastenleikkiä. Päivännousu täällä maan päällä on usein ihana näky, ja aikaisella aamuhetkellä on oma merkityksensä. Ne, jotka ovat valveilla, tietävät sen. Ne taas, jotka ovat heränneet henkisemmille tasoille ja nähneet sen päivännousun, jonka ihmisen psyykinen silmä kykenee näkemään, saavuttavat ylevän varmuuden tilan, jota eivät enää järkytä ne vaihtelevat tunteet, joita kutsumme peloksi, epäilykseksi ja epätoivoksi ja jotka syntyvät vaipan tummasta varjosta ja häviävät sen kanssa. Salatieteilijän tehtävänä on herättää henki itsessään ja muissa. Siinä tarkoituksessa nämä tutkielmat on kirjoitettu. Se henki, joka on hereillä vain osittain, silloin tällöin liikutuksen ja innostuksen hetkinä, sairaana tai kuolemassa, näkee harvoin aamuruskon ihanuuden.

Maan päällä ainoastaan kehittynyt salatieteilijä tietää aamuhetken merkityksen, ja henkisissä piireissä kykenevät vain kehittyneet henget ammentamaan sen voimaa. Universaali elämä eletään keskipäivän paisteessa, ja tämän kykenee osittain herännyt psyykikko näkemään. Vähi-tellen hän kasvaa, äly laajenee, ja lopulta hän oppii astumaan täyteen elämään ja valoon.

Päivännousussa, uudenvuodenpäivänä 1906

Toimittajalta

Yli sadan vuoden takaisen suomennoksen kieliasua on uudistettu, mutta käännöstä ei ole tarkistettu alkuperäisestä englanninkielisestä tekstistä.

Herääminen-kirjasen I luvusta on otettu Mabel Collinsin *Valoa Tielle*-teoksen suomenkielisiin painoksiin johdannoksi kuvaus sen säikeiden alkuperästä.

Kalevalan päivänä 2026

I

Monta vuotta, kenties jo neljännesvuosisataa on kulunut siitä, kun onnistuin ensi kerran menemään ulos ruumiistani ja käsitin, että olin olemassa sen ulkopuolella. Se oli mielestäni suuri ihmetapahtuma, vaikka psyykkisesti pitemmälle kehittynyt ihminen pitää sitä alkeellisena ja yksinkertaisena tehtävänä. Olin useamman kuukauden ajan tuntikausia keskittänyt ajatukseni tiettyyn kohtaan tiedon saavuttamiseksi.

En aavistanut, että minun tarvitsisi mennä ulos ruumiistani saadakseni haluamaani tietoa – totuutta. Käsitin kyllä selvästi eron sivuseikkojen kokoamisen ja itse totuuden välillä, mutta arvelin, että jos onnistuisin ponnistuksissani, totuus tunkeutuisi ajatuksiini tai ilmenisi älyssäni. Sen sijaan erotettiin minut kokonaan pois ajatuksesta ja älystä, ja sieluni vietiin uuteen, outoon ympäristöön, jossa sitä ohjattiin kuten lasta. Vaikka kaikki oli tuntematonta, en pelännyt. Joku talutti minua kädestä, joku, johon luotin lapsen tavoin. Tämän olennon ulkomuotoa tai luonnetta kykenin arvostelemaan yhtä vähän kuin lapsi sitä, jonka hoitoon se on jätetty. Tiesin vain, että minua johdettiin vakaasti ja varmasti, enkä pelännyt, vaikka juhlalliselta tuntuikin. Sanottiin, että paikka, jossa olin, oli Oppimisen Sali. Ainakin minä olen käyttänyt sitä nimeä aina sen jälkeen, ja luulen myös muiden psyykkisesti kehittyneiden ihmisten kutsuvan sitä sillä nimellä. Se on lyhyesti selitettynä eräs paikka fyysistä maailmaa ympäröivässä eetterimaailmassa, jossa ruumiissa eläviä ihmissieluja

opetetaan. Se on tiedon ihmeellinen ja suurenmoinen varastohuone, jossa maailman tapahtumat saavat aivan erikoisen valaistuksen. Se on kuitenkin vielä aineen tasolla, itse aineellisen elämän kynnyksellä, ja siitä, mitä olen siellä nähnyt, päätelen, että muutamat niistä puhtaasti henkisistä olennoista, jotka siellä antavat opetusta, tulevat suunnattomista etäisyyksistä, eivätkä voi viipyä näin tiiviissä ilmapiirissä kuin hyvin lyhyen ajan.

Kun ensimmäisen kerran tulin sinne, en tiennyt, kuinka se tapahtui. Olin tietenkin viety sinne tiedottomassa tilassa. Myöhemmin vaadittiin, että löytäisin itse tien, ja usein se oli hyvin vaikeaa. Tällä ensimmäisellä kerralla tajusin vain, että olin siellä. Huone oli niin tavattoman suuri, että seinät näyttivät olevan jossakin hyvin kaukana ja katto niin korkealla, että se oli miltei näkymätön. Minut kuljetettiin huoneen poikki ja avattiin ovi, josta oppaani vei minut toiseen huoneeseen. Tämä oli verraten pieni tai ainakin äärellinen, niin että vapauduin äärettömään avaruuteen häviämisen tunteesta. Kykenin erottamaan seinät joka puolella. Huoneessa ei ollut mitään, ei pöytää, tuolia tai penkkiä. Olimme siinä kahden. Minua käskettiin nostamaan silmäni ja katsomaan tarkasti vastakkaiselle seinälle. Tein niin, ja huomasin, että se oli kattoon asti kirjailtu säteilevillä jalokivillä. Vaikutus oli huikea. Katselin sitä vavisten, ihmetellen ja ihas-tuneena. En koskaan ollut nähnyt tai aavistanut olevan mitään niin kaunista. Kivet eivät olleet hiomattomia, jollaisina luultavasti maallinen arkkitehti olisi ne liittännyt seinään, vaan taidokkaasti hiottuja, ja ne säteilevät häikäisevällä loistolla. Luulen, että valo, joka täytti huoneen, johtui niistä, sillä en ole koskaan huomannut tässä huoneessa muuta valonlähdettä. Silmäni eivät väsyneet tätä valoa katsellessani, niin kuin olisi käynyt, jos aineelliset esineet olisivat loistaneet yhtä häikäisevästi. Päinvastoin näköni vain vahveni. Silloin oppaani puhui minulle kosketellen silmiäni. En nähnyt enää jalokiviä seinällä vaan sanoja. Ja ylimpänä luki: ”Valoa Tielle.” Osasin lukea selvästi sen ja ne kaksi tai kolme mietelmää, jotka olivat sen alla. ”Paina ne mieleesi”, sanoi oppaani. ”Mene takaisin maailmaan, ja vie ne mukanasasi. Kirjoita ne muistiin. Kun palaat, osaat lukea niitä.” Hän teki liikkeen aivan kuin hyvästiksi, ja olin taas hämärässä huoneessani ajatuksiini keskittyneenä. Heti rauhoituttuani kirjoitin muistiin sanat,

jotka olin lukenut. En ymmärtänyt niitä – ne olivat minulle mysteeri. Koetin koko olemuksellani palauttaa mieleeni, mitä olin nähnyt, ja koetin käsittää, että olin todellakin saanut opetusta, jota olin niin kaivannut, ja että olin saavuttanut uuden kyvyn. Osasin nyt itsetietoisena nähdä ja liikkua erillään fyysisestä ruumiista.

Kun minulla oli seuraavan kerran tilaisuus keskittää ajatuksiani, olin jälleen Oppimisen Salissa tietämättä, miten olin joutunut sinne. Minut vietiin sisempään huoneeseen, jota sen jälkeen kutsuin ajatuksissani aina ”Valoa Tielle” -kappeliksi. Muutkin psyykkisesti kehittyneet ihmiset kutsuvat sitä tuolla nimellä ja tekivät niin luultavasti jo silloin, vaikka en siitä tiennyt. He tuntevat myös ne säteilevät jalokivet, jotka peittävät ihmeellisiä totuuksia, kunnes oppilaan silmä on valmistettu näkemään niitä sanoina.

Onnistuin tällä kertaa lukemaan ja painamaan mieleeni joitakin ajatelmia lisää, ja sen jälkeen minut lähetettiin taas maailmaan kirjoittamaan ne muistiin. Tätä jatkui, kunnes olin kirjoittanut muistiin ne säännöt ja mieltelemät, jotka ovat nyt tuttuja nimellä ”Valoa Tielle” kaikille salatieteen tutkijoille. Minut siirrettiin aina tajuttomassa tilassa Oppimisen Saliin, enkä tiennyt, miten jouduin sinne ja mitä vaikeuksia oli ollut matkalla. Mutta kun työ oli tehty ja olin saanut haluamaani tietoa, tilani oli aivan toinen. Minulla oli silloin kahdenlaista tehtävää: sulattaa tietoaani itse ja jakaa sitä muille. Katsellessani nyt taaksepäin minusta tuntuu kuin puolet elämästäni olisi kulunut, ennen kuin opin käyttämään hyväkseni näiden sääntöjen sisältöä. Ja vasta sitten kun sama opas, joka ensin näytti minulle jalokiviin kätkeytyvät sanat, saneli käsikirjoituksen *Kaukainen Huuto* -nimiseen kirjaan, minusta alkoi tuntua, että todella ymmärsin nuo sanat.

Pitkään aikaan – vuosikausiin – en kyennyt pääsemään tähän saliin. Näytti siltä, että nyt kun toivoni oli täyttynyt, rukoukseni tullut kuulluksi ja saatu tieto oli vielä sulamatta, ei ollut enää mitään syytä viedä minua sinne tajuttomassa tilassa. Ja itsetietoisesti en sinne löytänyt. Myöhemmin kerran suuren tuskan ja surun ahdistuksessa minua, opin suurella voimainponnistuksella löytämään tien. Huomasin seisovan suurien, kiveen hakattujen portaiden alapäässä. Ne johtivat vahvalle kaksoisovelle, joka

vei suunnattoman suureen rakennukseen. Olin ulkoilmassa, ja takana ni oli maisema, mutta en katsellut taakseni tai ylös. Tiesin olevani täällä kiivetäkseni portaita ylös ja mennäkseni ovesta sisälle. Tiesin myös, että portaat veivät Oppimisen Saliin. Mutta portaat olivat ylen jyrkät, eikä minulla tuntunut olevan voimia ensinkään. Kuitenkin onnistuin pääsemään ylös, sain ovet auki ja astuin Saliin. Tunnen muitakin, jotka ovat kavunneet näitä portaita ylös, työntäneet ovea ja toisinaan päässeet sisään, toisinaan epätoivoisina kaatuneet taaksepäin. Joskus taas heidän kuolemanporttien kautta kulkeneet ystävänsä ovat tulleet auttamaan vaikeuksien läpi. Sillä ne ihmissielut, jotka ovat jättäneet ruumiinsa eivätkä voi laskeutua kyllin syvälle aineeseen voidakseen nakuttaa spiritistien istuntopöydillä, voivat tulla tähän etterimaailman paikkaan, missä ihmiskunnan oppaat auttavat heitä tapaamaan rakkaitaan ja olemaan vuorostaan apuna heidän tiellään. Toisinaan on koko suuri sali täynnä ihmisiä, toiset hunnutettuja, niin ettei kukaan voi tuntea heitä, eivätkä he itsekään voi nähdä tai kuulla mitään. Minulle on selitetty, että he ovat totuuden palvelijoita, hartaita ihmishenkiä, jotka joko itse löytävät tien tänne tai tulevat tänne ystäviensä auttamina tiedottomassa tilassa. Heidän olonsa täällä on hartaan henkisen kaipuun seurausta. Heitä kokoontuu tänne kaikista maailman uskonnoista ja kirkkokunnista. Monessa tapauksessa heidän psyykkiset aistinsa ovat niin kehittymättömiä, etteivät he kuulisi tai näkisi mitään, vaikka huntu otettaisiin pois, mutta kuitenkin he nauttivat levosta ja kokoavat paljon voimaa tullessaan tekemisiin hyvän palveluksessa toimivien voimien kanssa. Koska tahansa, hartaan rukouksen tai syvän ajatusten keskittämisen aikana, voi huntu pudota, näkö ja kuulo herätä ja fyysisen elämän tuolla puolella oleva ihmeellinen todellisuus valjeta sielulle. Tosi uskonnollisella ja hartaalla ihmisellä on täten, niin tietämätön kuin hän tästä elämästä onkaan, suunnattomia etuja verrattuna agnostikkoon ja ateistiin jo pyhiinvaellusaikanakin.

Tämän salin, jota aion nyt kuvata, moni psyykkisesti kehittynyt ihminen on useasti yksityiskohtia myöten nähnyt, eikä voi olla puhettakaan siitä, että se olisi jonkun yksittäisen ihmisen ajatuksen tai mielikuvituksen tuote.

Salin yläpäässä on suuri alttari, jonka lähellä on Buddhan musta marmorikuva. Lattia näyttää olevan joka puolella marmorista, ja sillä liikkuu joukoittain ihmisiä, toiset hunnutettuja ja itsetiedottomia, toiset itsetietoisina täysin tajuten mitä tapahtuu. Toisinaan taas avautuu lattiaan suuri aukko, ulottuen alttarin portaista salin vastakkaiselle puolelle. Tämä aukko muuttaa muotoa sen syyn mukaan, joka sen aiheuttaa. Silloin tällöin siinä näkyy tasainen, hiljainen vedenkalvo. Se, joka kumartuu sen yli ja katselee sen syvyyteen, näkee siinä kuvia. Joskus se kohisee mustana virtana, ja taas toisinaan se vuotaa kukkien ja pensaiden reunustamana hiljaisena jokena. Viime päivinä (marraskuussa 1905) se on kuvastanut verivirtaa. Siitä nousee kuolleiden sieluja, ja heidän kulkiessaan ohi Kristus siunaa heitä alttarin portailta. Venäjän juutalaisvainojen aikana monet näkivät nämä samat ilmiöt, ja ne nähdään aina verilöylyjen seurauksena. Virran uomassa lainehtii verta veden asemasta, ja siitä nousevat tapettujen sielut, useat niistä aivan pieniä lapsia. Enkelijoukkoja ja puhtaita ihmisieluja kokoontuu antamaan mahdollisimman paljon apua, toisinaan johtaen niitä verilöylyjen läpi, toisinaan vieden ne kauas eetteritasoille Kristuksen siunattua heitä. Hän seisoo alttarin portailla valoa säteilevänä ja siunaa ojennetuin käsin ohikulkevia sieluja. Silloin tällöin hän nostaa jonkun luokseen, painaa hänet rintaansa vastaan ja hävittää siten kosketuksellaan marttyyrikauhujen muiston.

Tämän alttarin luona tapahtuu paljon merkillisiä ja ihmeellisiä asioita. Kaikki merkkitapahtumat elämän näyttämöllä heijastuvat tai pikemmin kertautuvat siellä korkeammalla tasolla siten, että ne psyykkisesti kehittyneet ihmiset, jotka eetterimaailmassa näkevät ja kuulevat, voivat käsittää niiden henkisen merkityksen. Historian näytelmä saa toisen selvyuden tältä näkökannalta katsottuna.

Samaan aikaan ilmennetään muuta saliin kuuluvissa sivuhuoneissa, jotka ympäröivät sitä kuten sivukappelit kirkkoa. Tämän johdosta tuntemani psyykkisesti kehittyneet ihmiset ovat tottuneet kutsumaan niitä kappeleiksi. Sitä kappelia, jonka seinille on kirjoitettu ”Valoa Tielle” -nimellä tunnetut säännöt ja mietelmät kaikkien sinne pyrkivien oppilaiden nähtäväksi, kutsutaan samalla nimellä. Lähinnä sitä on ”Jumalan äidin” kappeli,

jossa Neitsyt Maria auttaa levitetyin käsin niitä, jotka ovat tottuneet kääntymään hänen puoleensa apua saadakseen, ennen kuin he jatkavat matkaansa henkisen maailman äärettömiin avaruuksiin. Hänen mystisen kuvansa takaa tulvivat valonsäteet alas hämääjän kappeliin. Näihin sulkeutuvat ne sielut, jotka ovat tulleet hänen luoksensa apua pyytämään, ja leijailevat sitten vapautuneina avaruuksiin.

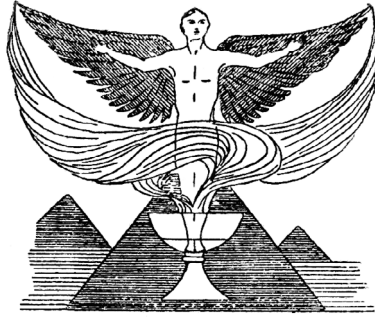
Enkelijoukot ja myös monet kuolemanporttien kautta kulkeneet ihmiset pitävät tehtävänänsä auttaa ihmissieluja kohoamaan henkiseen elämään. He eivät ota vastaan ainoastaan omia persoonallisia ystäviään rakkauden ja velvollisuuden vaatimuksia täyttäen – josta myöhemmin enemmän – vaan he kokoontuvat antamaan apua myös sotien ja verilöylyjen uhreille.

Lähinnä ”Jumalan äidin” kappelia on toinen, jolla tietääkseni ei ole nimeä ja jonka vain yksi ainoa psyykkisistä ystävästäni on nähnyt. Kun ensi kerran tulin tähän paikkaan, kaikki oli sumuista ja autiota, enkä ensiksi nähnyt mitään. Mutta vähitellen huomasin suuren aukon laidassa. Opettaja, joka minut oli tuonut tänne, käski minua katsomaan siihen.

Koska kaikki oli niin sumuista, kesti jonkun aikaa, ennen kuin pystyin erottamaan mitään selvästi. Lopulta huomasin, että alhaalla syvyydessä oli pimeä käytävä, jota pitkin kulki lakkaamatta kuormia kantavia miehiä ja naisia. Minulle kerrottiin, että ne olivat sellaisten ihmisten sieluja, jotka olivat kokonaan tietämättömiä omasta sielustaan tai elämästä haudan tuolla puolen. He joutuvat sinne samalla tavalla kuin syksyllä lehti putoaa puusta. Noita olentoja kulkee jatkuvasti ohi, toinen toisensa jälkeen, yksitellen, toisistaan tietämättä – ei koskaan pareittain tai ryhmissä. Tarkkailtuani heitä vähän aikaa kykenin jo katseellani seuraamaan heidän kulkuaan jonkun matkaa. Epäselvänä häämötti silmiini hahmo, joka seiso i heidän tiellään, ja tunsin sen Kristukseksi. Päästyään hänen kohdalleen muutamat huomasivat hänen läsnäolonsa ja heittivät kuormansa. Samassa he kohosivat hänen avullaan henkisempään tilaan. Useimmat kulkivat sokeasti hänen ohitseensa huomaamatta häntä lainkaan. Jatkaen pimeää polkuaan heidän kuitenkin onnistui jonkun matkan päässä viskata taakan hartioiltaan. Ihmisen erotessa maan päältä häneltä poistuu maallinen kuorma.

Salin suuri ulko-ovi, joka ensin on raskas avata, mutta näyttää sittemmin avautuvan itsestään, on alttarin vastaisella puolella. Kaikki kuvaamani kappelit ovat vasemmalla puolella, kun oven suusta katselee alttariin päin. Kappeleita on myös pitkin oikeaa seinää, mutta itse olen käynyt ainoastaan kahdessa niistä, jotka ovat lähinnä alttaria. Lähimpänä on tulkappeli. Siinä kestävät vapaaehtoista kidutusta ne, jotka tahtovat puhdistua. Sen vieressä on toinen, jossa tapahtuu mitä tärkeimpiä asioita. Kesellä on suuri pöytä, jonka ympärillä henget käyvät neuvotteluja. Tästä olen täysin vakuuttunut, sillä tunnen persoonallisesti useita psyykkisesti kehittyneitä ihmisiä – vielä eläviä ja maailmassa työskenteleviä – jotka ovat itsetietoisina olleet mukana. He voivat todistaa kertomukseni oikeaksi. Tänne kokoontuu toisinaan suuria henkiä, jotka ruumiillistuneina johtavat ja hallitsevat ihmiskuntaa, edistyneiden oppilaiden sieluja, jotka nöyrinä ja samalla luottavaisina istuutuvat heidän rinnalleen, ja vihdoin ihmissieluja, jotka ovat jättäneet maapallon ja oleskelevat kaukaisissa henkisissä piireissä, käsityskykymme ulkopuolella. Kaikki neuvottelut koskevat ihmiskunnan suurta kehitystyötä ja sen vapauttamista niistä harhapeitteistä, joiden alla se toimii. Tästä kappelista johtaa ovi ulos. Sen avautuessa näkyy ranta ja suuri järvi, jonka yli tulevat – kukin omassa veneessään – ne kokouksen jäsenet, jotka eivät ole ruumiillistuneita. Suuri salaisuus peittää tämän veden, joka on eetterimaailman takana ja joka erottaa sen puhtaasti henkisistä oloiloista. Siitä puhutaan vanhoissa uskonnoissa, jotka jakoivat tietoa lähdössä olevien sielujen opastukseksi. Myös vanhat egyptiläiset ja kreikkalaiset tunsivat sen, ja myös meidän aikamme usko sen olemassaoloon on yleistä villien kansojen keskuudessa. Kaikki tuntemani psyykkisesti kehittyneet ihmiset, jotka ovat astuneet eetterimaailman alimpien tasojen yli, ovat nähneet mainitun veden. Sen yli kulkeminen tuntuu olevan kokemus, joka on yhteydessä sen psyykkisen tapahtuman kanssa, jota kutsumme kuolemaksi. Ja luultavasti emme voi sitä täysin käsittää, ennen kuin olemme toisella puolella. Vasta silloin tämä maailma ilmenee oikeassa valossaan, vähäpätöisenä ja katoavaisena kuin kaarna valtameren pinnalla.

II

Salatieteen oppilaiden keskuudessa on vielä sellaisia, jotka pitävät kuolemaa fyysisenä tapahtumana. Ja niin syvälle on materialistinen katsantokanta juurtunut, että myös pitkälle kehittyneet psykikot jossakin määrin tietämättään antavat sen vaikuttaa heihin ja tuntevat surua kuullessaan ystävän tai omaisen kuolemasta. Puolustetaan itseään sillä, että kaipaus on niin suuri ja ettei poismenneen paikkaa helposti täytetä. Tämä parhaiten osoittaa, kuinka ihmisjärki rajoittaa näköpiiriä. Sitä, jota täällä rakastettiin, kaivataan muualla, tämän väliaikaisen asunnon ulkopuolella – ja mitä herttaisempi ja parempi hän oli, sitä todennäköisempää on, että hän nyt on saanut ylennyksen toimiinsa ja sen tulisi siis tuottaa vain iloa. ”Kuolema eli se tapahtuma, jota nimitetään kuolemaksi, on mitä autuaallisin hetki, ja siksi sitä olisi opittava ihailemaan ja ilolla odottamaan”, sanoo Andrew Jackson Davis. Hän ymmärsi täydellisesti, että ero ruumiista, jota yleensä niin surraan, on vain sivuseikka kuolemassa. Itävallan keisarinnavainaja oli jo kauan ennen kuin hänen surkea kuolemansa tapahtui, käsittänyt, että ruumiin jättäminen on vain kuoleman vähiten tärkeä puoli, asianhaara, joka voidaan kokonaan erottaa edellisestä tapahtumasta. Hän ymmärsi kuoleman olevan sielullinen kokemus ja sanoikin: ”Jokaisen ihmisen elämässä on hetki, jolloin hän sisäisesti tuntee kuolemansa, eikä sen välttämättä tarvitse tapahtua ruumiin kuollessa.” George Macdonald, joka aivan äskettäin kävi tämän ihmeellisen

sielullisen kokemuksen läpi, kirjoitti kerran: ”Kun työ on suoritettu, on kuolema parempi kuin elämä suotuisimmissa oloissa.” Hän odotti iloisena kohtaavansa rakkaitaan haudan toisella puolella, sillä hän uskoi varmasti ei ainoastaan ihmisten vaan myös eläinten kuolemattomuuteen. Hänellä oli ystäviä molempien joukossa. Kaikkialla spiritistitkin luottavat iloisella varmuudella siihen, että kuoleman jälkeen tavataan ystävät ja he odottavat kaivaten vapautumista ruumiin rajoituksista.

Kaikki uskonnot opettavat seuraajiaan kulkemaan taivasta kohti, jonka jokainen kuvailee oman mielikuvituksensa mukaiseksi. Mutta se vanha oppi, jonka olemme Egyptistä perineet, sisältää enemmän. Se sanoo, että ihmissielun on noustava kuolemassa ylemmälle tasolle ja että sen siksi tulisi saada apua sekä ylhäältä että alhaalta. Egyptiläisillä oli käytännössä eräs sisällöltään hyvin syvälinen salatieteellinen rituaali, joka auttoi hengen kulkua vaikealla tiellä tämän ja tuonpuoleisen, paremman elämän välillä. Aineellisen kuoleman jälkeen henkeä tuli auttaa kaikin mahdollisin tavoin, jotta se voisi astua sen pitkän askeleen, joka oli tämän sielullisen muutoksen tarkoitus. Tällaisia moninaisia keinoja ei nykyaikainen länsimaalainen tunne. Ja meille se ajatus on täysin vieras, että hengen tarvitsisi heti kuoleman jälkeen tehdä mitään suurta ponnistusta. Mutta erinäisistä kuolemantapauksista on käynyt selville, että sellaista ponnistusta odotetaan ja että näkymättömät läsnäolijat antavat kuolevalle tietoa siitä. Mrs Frances Power Cobbe sanoi kerran, että olisi varmasti suurta hyötyä, jos koottaisiin kuvauksia kuolinvuoteiden ääreltä ja otettaisiin talteen kuolevien lausumia sanoja. Tällaista toimenpidettä ei hyvälläkään tahdolla voitaisi saada aikaan maassa, jossa lääkärillä on kaikki valta kuolinhuoneessa ja jossa huolenpito kohdistuu yksinomaan ruumiiseen ja elävä henki jää vailla huomiota. Jos kuoleva puhuu juhlallisia asioita ja koettaa kertoa näkyjään, väittää lääkäri hänen puhettaan houreeksi. Olen itse kerran ollut läsnä kuolinvuoteen ääressä, jossa lääkäri sanoi potilaan puhuvan mielettömyyksiä, kun hän esitti erästä ylevää totuutta, jota lääkäri itse kuuli usein julistettavan kirkossa. Lääkärien ammattikunta tietysti kieltää kuoleman merkityksen sielullisena kokemuksena, se kun onkin olemassa ainoastaan

ruumiin hoitoa varten. Se, että lääkärit pitävät ruumiin viimeisiä elinhetkiä merkityksettöminä, ilmenee selvästi siinä, että he usein tekevät kokeiluja potilailla, jotka ovat kuolemaan tuomittuja, häiriten siten niitä hetkiä, jotka olisivat uhrattavat elämän tärkeimmälle tapahtumalle, siirtymiselle tästä tilasta toiseen. Jos kuolema todella käsitettäisiin elämän ylevimmäksi hetkeksi ja jos läsnäolijat arvostaisivat jokaista sanaa, jonka kuoleva lausuu, silloin ymmärtäisimme sitä paremmin sielulliselta kannalta. Näyttäisi siltä, että myös tietämättömimmät ja oppimattomimmat sielut saavat apua ja että ne, joita he ovat rakastaneet ja jotka ovat ennen heitä lähteneet, laskeutuvat kuolinhetkellä alas heidän luokseen. Tästä kerrotaan Macdonaldin *Somnium Mystici* -nimisessä runoelmassa. Sen alakuloinen tunnelma syvenee vähän sen jälkeen, kun sielu on jättänyt ruumiin kuolinvuoteeseen. Ensiksi henki tapaa kauan kaivatun veljen ja saa siitä iloa ja rohkeutta. Veli ohjaa ja varjelee sitä aluksi vaivalloisella tiellä. Sitten tulee seisahdus, sillä vastasyntyneen hengen täytyy jäädä yksin oppiakseen uuden elämän aakkoset, joita hän ei vielä tunne. Jos kysymyksessä olisi ollut vanhan egyptiläisen henki, olisi luultavasti vältetty tämä seisahdus, uusi ero veljestä ja sitä seuraava yksinäisyys, sillä opetusta olisi annettu jo edeltä käsin käyttämällä mitä vaikuttavimpia keinoja. Rakkaus on se vahva vipu, joka nostaa tietämättömän. Ne, jotka ovat tehneet huomioita yksinkertaisten ihmisten kuolinvuoteiden ääressä, ovat varmaan tulleet vakuuttuneiksi kahdesta seikasta. Ensiksi siitä, että kuoleva ymmärtää, että hänen on noustava, kohottava ylöspäin ja että hänen pitää sitä varten ponnistella. Toiseksi, että hänen rakkaimmat, aikaisemmin kuolleet omaisensa tai ystävänsä tulevat apuun tätä ponnistusta tehdessä.

Näin kerran erään vanhan, hyvin köyhän naisen kuolevan. Hän oli asunut jo 50 vuotta pienessä mökissä ja samassa surkeassa ympäristössä. Hän oli aina ollut hyvä, hurskas ja uhrautuva. Paha silmätauti oli jo kauan sitten tehnyt hänet umpisokeaksi. Kun kuolemanhetki lähestyi, hämmästyin kovin nähdessäni hänen suuntaavan sammuneen katseensa ylös kattoon ja siitä takaisin vuoteeseen tarkastellen jotain, joka laskeutui ylhäältä alas. Tätä jatkui jonkun aikaa. Viimein hän kuiskasi molempien ja

kaksikymmentä vuotta sitten kuolleiden tyttäriensä nimet ja sanoi: ”He heittävät kukkia minulle tänne alas – ihania kukkia, ja he pyytävät, etten viipyisi kauaa, he kyllä auttavat minut ylös.” Vanhus eli omissa oloissaan, eikä siksi ollut lääkäriä läsnä toteamassa, että hän houraili.

Kerran ollessani erään merimiehen kuolinvuoteella kuulin hänen kertovan, miten häntä meille näkymättömällä tavalla autettiin. Totinen ja yllättäen lähestyvä kuolema pelotti häntä. Hän ei ollut ajatellutkaan voivansa kuolla niin nuorena, ja siksi hän joutui epätoivoon, kun lääkäri ilmoitti, että hänen viimeinen hetkensä lähestyi. Pelko kuitenkin haihtui pian, ja hän arveli, ettei kuolema itse asiassa merkinnytkään mitään. Tosin hän kuitenkin tunsu hiukan pettymystä, kun hänen täytyi jättää elämä ennen kuin se oli päässyt kunnolla alkamaan. Vähän pelottavalta tuntui sekin, ettei hän ollut aina ollut hyvä. Häntä näytti arveluttavan se, mitä hänen tulisi tehdä jätettyään ruumiinsa. Mutta aivan viime hetkellä hän kuiskasi: ”Kaikki hyvin – jo pääsen. He ovat laskeneet köyden alas. Kiipeän sitä myöten ylös.” Se käsitys, että hänen tuli nousta ylöspäin, oli hänen omansa. Kukaan ei ollut sanonut siitä sanaakaan. Hän oli syntynyt perheessä, jossa ei kelläkään ollut minkäänlaista uskontoa eikä kukaan käynyt kirkossa. Mutta rakkaus ja kuolema tekivät ihmeitään yhtä hyvin täällä kuin siellä, missä papit toimittavat virkaansa. Kuolema näyttäytyi heille nousuna yhdestä elämäntilasta toiseen, eikä elämän ja tietoisuuden loppuna. Olin saman pojan äidin luona juuri ennen hänen kuolemaansa ja kysyin, oliko hän iloinen päästessään poikansa ja hänen kahden sisarensa luo, jotka olivat kuolleet jo aikaisemmin, sillä tiesin, että hän oli heitä rakastanut hellästi. Hänellä oli vielä kaksi täysikasvuista naimatonta poikaa, jotka asuivat hänen luonaan ja jotka rakastivat häntä paljon. Hän epäröi hiukan mutta sanoi sitten: ”En tiedä! He näyttäisivät pitävän mielellään minua täällä, – ja mielellään otettaisiin minut vastaan toisellekin puolelle.”

Kysyin, näkikö ja tunsiko hän kuolleet lapsensa. ”Kyllä, varmasti”, vastasi hän. ”Näen ja kuulen heitä yhtä hyvin kuin muitakin. He ovat kaikki luonani.” Hän kuoli muutamia tunteja sen jälkeen, mutta en ollut viimeisiä hetkiä hänen luonaan, joten en tiedä, puhuiko hän mitään auttamisesta

ylöspäin. – Puhtaita ja korkealle kehittyneitä henkiä näytetään kannettavan ylös niin ihmeen hellästi, etteivät he vapautuessaan aineellisesta ruumiistaan tiedä ponnistuksesta mitään, he tuntevat vain ihmeellistä kohoamista. Sellaisissa tilanteissa on ollut selvänäkijöitä läsnä, ja he ovat nähneet mitä ihanimpia ja merkillisimpiä näkyjä, kuten esimerkiksi Frances Willardin kuollessa. Hänen viimeiset sanansa olivatkin: ”Miten ihanaa onkaan olla Jumalan luona.” Selvänäkijät huomasivat, kuinka enkeliryhmä kantoi nopeasti hänet ylös, pois näkyvistä. Samoin he näkevät usein enkelien odottavan puhdistuneita sieluja ja auttavan heitä ensimmäisen taipaleen yli, joka on heidän edessään.

Niille, jotka näkevät tai ovat nähneet jonkun rakkaansa kuolevan ruumiin kituessa ja kärsiessä, on lohduttavaa kuulla, että itse kuolema on sielullinen kokemus. On hyvin luultavaa, että sielu on kokenut sen jo kauan ennen kuin ruumis on vetänyt sen viimeisen henkäyksen, joka aina kouristaa läsnä olevien sydämiä. Ruumiin maatessa tiedottomana sielu voi olla jo kaukana nauttimassa sitä vapauden, iloa, joka tulee pian kokonaan hänen osakseen. Kun kuoleva on vaipunut syvään uneen tai on huumausaineiden nukuttamana, valtaa läsnäolijat usein kauhea yksinäisyyden tunne. On niin kuin sielu olisi lentänyt ylöspäin valkoisilla siivillä tai noussut pitkin kultaisia portaita, eikä enää haluaisi tulla takaisin. Vielä kerran avautuvat silmät tietoisina ja rakkautta uhkuvina, mutta ainoastaan silmänräpäykseksi, pikku hetkeksi. Hyvästit on jo heitetty. Eräs kuoleva vaimo lausui kerran muutamia merkillisiä sanoja. Hän oli ollut tiedottomana jonkun aikaa, mutta hänen miehensä sai hänet toipumaan käyttämällä voimallisia elvyttämiskeinoja. Hän katsoi mieheensä nuhtelevasti ja sanoi: ”Miksi toit minut takaisin? Minun täytyi kiivetä jyrkkää mäkeä ylös, ja olin jo melkein päässyt huipulle, kun vedit minut alas takaisin.” Heti sen jälkeen meni hän taas tiedottomaksi. Nyt polvistui mies hänen viereensä ja salli hengen häiritsemättä jatkaa kulkuaan ylöspäin.

Salatieteilijät ja heidän oppilaansa pitävät ilmeisenä tosiseikkana sitä, minkä myös Itävallan keisarinna havaitsi, nimittäin että kuolinhetki eli ero ruumiillistumisesta tapahtuu riippumatta ruumiin kuolemasta. Voi käydä niin, että maasta erkaneminen tapahtuu jo vuosia ennen elämän

loppumista, ja silloin huomataan usein miltei täydellinen luonteen muutos hänessä, jonka kuolema lähestyy. Kun sitten aineellinen elämä päättyy, se tapahtuu helposti ja ilman ponnistusta. Esimerkiksi Mr Moody* toipui tiedottomasta tilasta vähän ennen kuolemaansa ja sanoi: ”Jos tämä on kuolema, ei ole laaksoa välissä. Tämä on ihanaa. Maa häipyä näkyivistä! Taivas lähenee!” Mr Moody oli Henry Drummondin** hyvä ystävä, ja tämän lähtö oli aivan samanlainen. W. Robertson Nicoll kertoo hänen kuolemastaan seuraavasti: ”Näytti siltä, että hänen kärsimyksensä paljastivat ja laskivat vapaiksi sielun voimia. Ne, jotka näkivät hänen sairastavan, huomasivat, että sitä mukaa kuin fyysinen elämä heikkeni, kasvoi henkinen voima.” Epäilemättä se ratkaiseva hetki, jolloin hänen henkensä jätti elinaikaisen kotinsa, oli jo sairauden alussa, ehkä aikaisemminkin, ja läsnäolijat näkivät kuolemassa ainoastaan, kuinka henki vapautti itsensä siteestä ahtaaseen kuoreen, josta se halusi päästä. Miten ihmeelliseltä tämä niille näyttäneekään, jotka toiselta puolelta henkisesti silmillä seuraavat ja katselevat tätä! Meidän kuolevaisen silmällä on ihanaa tarkastella maallisen kukan aukeamista. Miten paljon ihanampaa lieneekään silloin henkisen olennon vapautuminen kuorestaan!

Monet kuuluisat henkilöt, joiden sanat on pantu merkille ja pidetty mielessä, ovat katselleet kuolemaa hartaudella ja odottaneet kaipauksella tätä korkeinta sielullista kokemusta. Ruhtinas Bismarck sanoi jonkun aikaa ennen loppua: ”Ainoa onnellinen päivä elämässäni tulee olemaan kuolinpäivä.” Tämä rautakansleri, jonka kärsimykset viimeisinä aikoina olivat hänen elämäntyönsä seurauksena mitä kovimpia ja surkeimpia, lähti viimein pois niin hiljaisesti kuin sellainen, joka on syntymäisillään uudestaan. Herätessään rauhallisesta unesta, näki hän tyttärensä istuvan vuoteen laidalla ja tunsu hänen kuivaavan hikeä hänen otsaltaan. ”Kiitos, lapseni”, kuiskasi hän mennessään jälleen tajuttomaksi, eikä enää toipunut tällä puolen sitä huntua, joka verhoaa kuoleman suuren salaisuuden. Myös Mr Gladstonen voimakas luonne muuttui viimeisinä aikoina ihmeellisen helläksi ja rauhalliseksi. Hän piti lähestyvää kuolemaa samanarvoisena

* Tunnettu uskonnollisten laulujen sepittäjänä. – *Suom. huom.*

** Luonnontieteilijä ja jumaluusoppinut. – *Suom. huom.*

kuin kuluneen puvun riisumista päältä ja puhui kirjeessä tohtori Guinness Rogersille ”onnellisesta puvun muutoksesta”. Kauan ennen Gladstonen sairautta oli eräs selvänäkijä ennustanut, että hän tulisi kuolemaan tulivaunuissa. Hän puhui usein niistä kauheista tuskista, joita hänen täytyi kärsiä, ja sanoi olevansa aivan kuin ”palavassa sulatusuunissa”. Ainoastaan suuri rauha, sellainen, joka seuraa myrskyä, ympäröi häntä ennen kuin todellinen vaatetuksen vaihto tapahtui. Hän piti itseään ”kuolleenä” jo kauan ennen kuin se fyysisesti tapahtui. Tullessaan Gladstonen kuolinvuoteen äärestä Mr George Russell sanoi tuntuvan siltä, kuin hän olisi portinraosta nähnyt vilahduksen paratiisista. Sekä Bismarck että Gladstone olivat hartaita eläinystäviä. Kerrotaan, että viimeksi mainitun paras ystävä eläinten joukossa otti itseltään hengen isäntänsä kuoleman jälkeen. Pikku Petz oli musta villakoira, joka yhdeksän vuoden aikana oli ollut Gladstonen uskollinen ystävä ja seuralainen. Se oli mitä hauskin pieni eläin, aina iloinen ja hyvällä tuulella. Tämä luonnollinen hyvä mieli, joka on toisille koirille ominaista, tuottaa usein isännälle paljon iloa ja lohdutusta. Pikku Petz oli iloinen siihen hetkeen asti, jolloin sen rakastettu isäntä matkusti pois ottamatta sitä mukaansa. Sen jälkeen kadotti se kokonaan iloisen ja onnellisen luontonsa. Se vietiin Mr ja Mrs Drewin toimesta Buckleyn pappilaan Hawardeniin, mutta se juoksi jälleen takaisin vanhaan kotiinsa eikä antanut lainkaan lohdutusta itseään. Lopulta kieltäytyi se kokonaan syömästä ja kuoli siten nälkään. Pitikö sen ehkä seurata häntä, jota se rakasti, ja tulisiko tuo pieni olento olemaan pieneksi lohdutukseksi pois siirtyneelle sielulle?

Tietäjä tai selvänäkijä ei mitenkään voi epäillä eläinten elämän jatkumista kuoleman jälkeen. Jotkut kuolemantapaukset ovat selvästi viittaneet siihen. Olen itse ollut todistamassa sitä iloa, jonka eräs kuoleva tunti nähdessään jälleen erään pienen koiran, joka oli kuollut kymmenen vuotta sitten. Ei ollut epäilystäkään siitä, että se vielä eli toisessa maailmassa. Ystävättäreni makasi aivan hiljaa, näennäisesti tiedottomana, mutta äkkiä hän koetti turhaan nousta. Hänen kasvonsa loistivat ilosta ja hän huudahti: ”Kas, tuossahan on rakas pikku Mark! Kaksi kaunista enkeliä toi sen tänne minulle!” Sitten puhui hän saattajille ja pyysi heitä

asettamaan koiran niin, että hän ulottuisi koskettamaan sitä, kun hän ei itse kyennyt liikkumaan paikaltaan. Oli merkillistä nähdä, miten hän nosti melkein elottomat kätensä näkymätöntä eläintä silittääkseen. En itse voinut nähdä sitä pientä rakastavaa henkeä, jonka tulo teki ystäväni niin iloiseksi, mutta hänen liikkeensä osoittivat selvästi sen läsnäolon. Hetkisen piti hän sitä toisella kädellä vatsaansa painettuna, toisella teki hän sellaisia liikkeitä, joilla koiranpäästä silitellään. Sitten sanoi hän: ”He vievät sen pois”, ja vaipui uupuneena takaisin tyytyväinen ilme kasvoiltaan. ”Olen iloinen siitä, että saan vielä tavata sen”, kuulin hänen heikosti kuiskaavan.

Jonkun aikaa sitten sai erään leskivaimon ja hänen koiransa ystävyys surullisen lopun. Vaimo oli aikoinaan ollut hyvin rikas ja armelias. Hän oli kuitenkin niin köyhtynyt, että oli joutunut kunnan hoitoon. Hänen ainoa uskollinen ystävänsä oli koira, mutta koska hänellä oli koira, kieltettiin häneltä vaivaisapu. Sairaaksi tultuaan ei hän tahtonut mennä sairashuoneeseen, koska hänen silloin olisi täytyntä luopua koirastaan. Vaimon kuoltua koira piilotti päänsä hänen vaatteisiinsa, kieltäytyi ottamasta ruokaa ja seurasi pian emäntäänsä.

”Tunnen tulevan omaksi itsekseni taas”, sanoi Sir Walter Scott kuollessaan. ”Älkää koskaan sanoko, että olen kuollut”, olivat Browningin viimeiset sanat. Hän oli jo kauan aikaa sitten käsittänyt kuoleman sielullisen luonteen ja oli Paracelsuksen kuolinkohtausta kuvatessaan viitanut siihen ihmeelliseen osanottoon, joka tulee kuolevan osaksi verhon kummaltakin puolelta. Mitä kauneimmin ja täydellisimmin on kuvattu, kuinka kuoleva Paracelsus pitää toisella kädellään kiinni sängyn laidalla istuvan ruumiillistuneen ystävänsä kädestä, toisella puristaa ruumiista eronneen, aiemmin kuolleen ystävänsä kättä tämän seisoessa hänen vieressään odottaen hengen kohoamista ylös kuolinvuoteelta.

Näyttää siltä, että Kristuksen hahmo ilmestyy tavallisimmin sellaisille, joilla ei ole ketään ystävää, joka olisi heihin rakkauden siteillä yhdistetty tai joka odottaisi heitä toisella puolen. Esimerkkinä tästä kerron, mitä tapahtui Hannalle, erään lancashireläisen talollisen tyttäreille. Hän oli ”yksinkertainen” ja joutui usein ”henkien valtaan”. Yksi puoli hänen luon-

teestaan oli herttaisen ja lempeän tytön luonto, ja silloin kaikki hänestä pitivät. Mutta kun tuli raivopuuska, hän oli kauhea. Hänen omaisensa eivät sallineet edes papin nähdä häntä tässä tilassa, vaikka tämä muuten tiesi asian oikean laidan. He häpesivät hänen muuttunutta ääntään ja kamalaa puhettaan. Kerran Hanna sanoi äidilleen: ”Näin niin ihanaa unta viime yönä. Näin kauniin puutarhan, niin kauniin, etten koskaan todellisuudessa ole sellaista nähnyt. Jeesus Kristus seisoi puutarhaportin toisella puolen, ja hän aikoo laskea minut sisälle.” Mutta äiti vastasi: ”Älä juttele unista, vaan auta minua valmistamaan isälle aamiaista. Meillä on kiire tänään.” Hanna teki niin kuin käskettiin. Mutta kun isä tuli paikalle, hän koetti taas kertoa, mitä oli nähnyt. ”Älä puhu joutavia”, sanoi äiti taas. ”Ei isällä nyt ole aikaa kuunnella, millaisia unia olet nähnyt.” Siten ei hän saanutkaan tilaisuutta kertoa, mitä hän oli nähnyt, mutta hänelle oli avattu portti. Seuraavana aamuna hänet tavattiin kuolleena vuoteellaan, suloisen ja onnellisen näköisenä.

Kerran erään hyvin köyhän lancashireläisen tehdastyömiehen poika loukkasi selkensä ja joutui vuoteen omaksi. Eräänä iltana sanoi hän yhtäkkiä äidilleen, joka työskenteli samassa huoneessa:

”Älä enää tee työtä. Etkö näe, että Herra Jeesus on täällä?”

”En”, vastasi äiti.

”Aivan varmaan se on hän”, vakuutti poika, ”ja hänellä on yllään loistava, kirjailtu vyö, jossa on kirjaimet V. A. L. O. – Kuulet varmaan soittoa, äiti?”

”En”, hän vastasi taas.

”Sitten ne varmaan ovat Valon enkeleitä, jotka laulavat tervetuloa yön vaeltajalle”, huudahti hän ja kuoli heti sen jälkeen. Hänen sanansa johtuivat eräästä lempivirrestä, mutta näytti siltä, että hän nyt käsitti sanojen merkityksen. Hän näytti myös saavan osakseen tarvitsemaansa seuraa ja apua.

Olen kuullut vielä eräästä tapauksesta, joka selittää saman asian. Se oli erään avioparin kuolema, Mies oli yksinkertainen tehtaan kirjuri, ilman muuta kasvatusta kuin mitä sellaiseen kirjurinvirkaan tarvitaan. Olen esimerkiksi varma siitä, ettei hän koskaan ollut kuullut puhuttavan

Pyhästä Graalista. Hän ja hänen vaimonsa olivat hyviä, yksinkertaisia, uskovaisia ihmisiä, ja he kasvattivat suuren lapsikatraan niin hyvin, että kaikista tuli kunnan ihmisiä. Ollessaan kuolemaisillaan vaimo oli hyvin toiveikas, täynnä iloista aavistusta, ja kertoi tyttärelleen paljon siitä, mitä hän koki ja odotti. Kun hän vaikeni, tytär kysyi viimein: ”Äiti, tunnetko minut vielä?” – ”Kyllä”, vastasi hän, ”mutta älä puhu enää, Herra Jeesus on täällä.” – Hetken kuluttua hän kuoli.

Hänen miehensä eli vielä muutamia vuosia ja kaipasi kovasti vaimoaan. Kuolinvuoteella ollessaan hän sanoi tyttärelleen, joka oli hänen luonaan: ”Näen jotain niin ihmeen kaunista!”

”Mitä, isä?” kysyi tytär.

”En tiedä, en osaa selittää sitä, mutta se on kauniimpaa kuin mikään, mitä koskaan olen nähnyt.”

”Oi, koeta kertoa, mitä se muistuttaa”, rukoili tytär.

”Se on ihanaa valoa, ja sen keskellä on jokin, reikä hiukan muistuttaa ehtoolliskalkkia, mutta niin paljon suurempi, niin paljon loistavampi ja ihanampi. Juuri nyt se oli aivan lähellä, aivan vuoteeni yläpuolella.”*

Kuolinhetkellään sanoi hän: ”Fanny, näen pienen valkoisen portin, ja äitisi on toisella puolella. En kuitenkaan osaa avata sitä ja kulkea sen läpi, mutta kyllä teen sen kohta.”

Olemme kiitollisia tälle nuorelle naiselle siitä, että hän pyysi tietää, mitä hänen isänsä näki ja painoi kaikki sanat mieleensä.

Muistuu elävästi mieleeni eräs tyttö, joka kuolemaisillaan ollessaan näki näyn, niin ihanan. että hän välttämättä olisi tahtonut kertoa ja kuvata sitä läsnä oleville, mutta sitä ei sallittu, koska hän muka oli liian heikko. Hän teki parhaansa saadakseen heitä häntä kuuntelemaan, mutta turhaan. ”Oi, mutta minä tahtoisin kertoa teille”, sanoi hän ja kuoli sen sanottuaan. Eikö tässä laiminlyöty hyvää tilaisuutta? Ne, jotka olivat hänen luonaan, riistivät sekä itseltään että muilta tuollaisen tiedon mahdollisuuden.

Harvoin kuolevat pelkäävät kuolemaa. Tietooni on tullut ainoastaan pari tapausta, jossa pelko olisi vallinnut viimeisillä hetkillä. Ja aina niissä

* Pyhän Graalin tarina on juuri kertomus salaperäisestä vihkimyskalkista, jota ritarit lähtivät etsimään. Tarina on syvästi vertauskuvallinen. – *Suom. huom.*

tapauksissa heidän elämässään pahe ja itsekkyyks jatkuivat viimeiseen hetkeen asti. Nekin, jotka ovat aina kuolemaa pelänneet, rauhoittuvat sen lähestyessä. Kehittyvä henki voittaa varmaankin fyysisen arkuuden lähestyessään vapautusta. Kuoleva ei pelkää kuolemaa vaan ne, jotka ovat hänen ympärillään. Ei ole kuolevien syy, ettemme tiedä enempää siitä kullusta, joka vie toisesta elämästä toiseen. Syy on läsnä olevien, jotka kieltäytyvät kuuntelemasta kuolevan kalliita sanoja, käskevät vaikenemaan tai pitävät hänen puhettaan hourailemisena.

Ne, jotka tuntevat kuolemansa lähestyvän, valtaa tavallisesti jo kauan ennen loppua syvä rauha ja iloinen toivo, ja he satuttavat silloin omaistensa sydämiä puhumalla täysin tyytyväisinä tulevasta muutoksesta. Tietämättömyydestä tätä pidetään ainoastaan välttämättömään kohtaloon alistumisena. Mutta itse asiassa se johtuu siitä jo alkaneesta sielullisesta muutoksesta, josta Itävallan keisarinna puhui ja joka toisinaan on kauhean ja äkillisen kuoleman enne*. Sellainen mielentila ei suinkaan synny ainoastaan silloin, kun sairaus on kuoleman synnä, eikä se siksi ole seurausta ruumiillisesta heikkoudesta, vaikka se usein sattuu samaan aikaan.

Alexander Ireland kävi tervehtimässä Robert Chambersia, *Vestiges of the Natural History of Creation* -nimisen teoksen kuuluisaa tekijää vähän ennen tämän kuolemaa ja kertoi siitä: ”Oli liikuttavaa nähdä sitä täydellistä rauhaa, voinpa melkein sanoa iloa, jolla hän katseli voimien vähenemistä ja väistämättömän lopun lähenemistä. Hän puhui siitä elämänpilvestä, jonka keskellä me kaikki näytämme liikkuvan, ja toivoi lopullisesti pääsevänsä varjosta ja pimeydestä täyteen valoon.”

Kuoleman porttien kautta pääsemme kaikki pois varjosta ja ainoastaan sitä tietä voi ihmiskunta kulkea vapautta kohti. Se on tärkein sielullinen kokemus, jonka tunnemme, – ajallisen elämän kruunu ja huipennus.

* Niin kuin tiedetään, Itävallan keisarinna murhattiin äkkiarvaamatta, mutta tekijä kiinnittää huomiota siihen, että keisarinna jonkin aikaa jo ennemmin oli tuntenut ”kuolevansa” ja siirtyvänsä pois maan piiristä. Samanlainen tapaus sattui Suomessa aivan äskettäin. Insinööri N-nen, joka murhattiin väkivaltaisesti, oli kuukautta varhemmin unessa nähnyt koko tapauksen ja oli sekä sielullisesti että ulkoisesti valmistautunut siihen, joten hän vietti täysin levollisesti viimeiset tuskan hetket. – *Suom. huom.*